

Creatinin- og Cobalamin-niveauet i Danmark

Morten Pedersen

Titel: Cand. pharm., kemiker

Stilling: Kemiker, DEKS

Beskæftigelsesområder: Har siden 2002 været ansat i DEKS. Primære arbejdsområder ud over den daglige drift er DEKS' almene urinprogram, kvalitetssikringsprogrammer til HK, udvikling af nye grafiske rapporter, implementeringen af IT hos DEKS, standardiseringsarbejde internationalt såvel som nationalt (JCTLM), Dansk Standard og analysekvalitetsudvalget under DSKB og NORIP. Derudover er jeg med til at holde kursusedage i kvalitetssikring samt holde foredrag.

Når DEKS ser analyseniveauer eller analysekvalitet, der kan medføre kliniske problemer, er vi ofte involveret i nationale undersøgelser.

Foredraget fokuserer på to forskellige problematikker:

Den ene problematik handler om creatinin-niveauet. Er niveauet tilstrækkelig korrekt og ensartet til at understøtte de kliniske beslutninger, der foretages fra den creatinin-afledte estimerede glomerulære filtrations rate (eGFR)? I perioden 2016-2018 så man falsk forhøjede værdier, som blev justeret ned i niveau fra producenten. I 2020 opdagede E.A.E. Hagen, et al. at der stadig var problemer, og dette medførte fornyede undersøgelser i Danmark og Norden.

Den anden problematik handler om Cobalamin (vitamin B12).

Vitamin B12 anvendes til forskellige diagnostiske formål, men pernicios anæmi er en af de vigtigste. Forskellige steder i Danmark er der forskellige beslutningsgrænser for, hvornår vitamin B12 er normal eller lav. I gråzone-området, der findes imellem den laveste normale koncentration og den højeste lave koncentration, er det forskelligt, om der foretages en opfølgende P-methylmalonat (MMA)-undersøgelse ('reflex-test'). Da de eksisterende kvalitetssikringsprogrammer ikke inkluderer prøver i det lave koncentrationsområde, der udløser MMA-undersøgelser, og analysekvaliteten og overensstemmelsen mellem laboratorier derfor ikke kendes, tilbød DEKS, på opfordring fra Videnskabeligt Udvalg for Kvalitet under DSKB (VUK), at undersøge status.

Formålet var at se, om det var muligt at harmonisere beslutningsgrænser og referenceintervaller.

Begge problematikker gennemgås og suppleres med nyere data.

Referencer

National undersøgelse af Cobalamin i lave koncentrationer, DEKS 2023 findes på <https://deks.dk/laboratorier/undersogelser/>

Eline A. E. van der Hagen, et al. Feasibility for aggregation of commutable external quality assessment results to evaluate metrological traceability and agreement among results. Clin Chem Lab Med 2020